

De rubriek 'Het plan van...' laat zien hoe CRV in de praktijk samen met de veehouder gestructureerd werkt aan veestapelmanagement. Het begint met inzicht in de veestapel, het bedrijf en de veehouder. De tweede stap is het plan: welk aspect van de veestapel (productie, levensduur, gezondheid, vruchtbaarheid, efficiëntie) kan worden verbeterd en hoe? De derde stap is het toepassen van de verbeterlagen en het monitoren daarvan. Dat kan leiden tot nieuw inzicht en aanpassing van het plan. Bij dit alles worden ook andere partijen (voer, dierenarts) betrokken.

BLIJVEN FOKKEN OP INET: EFFICIËNT PRODUCEREN

Het realiseren van een hoge melkproductie staat centraal in het veestapelmanagement van Gerard en Geertje Heuthorst uit Doetinchem. In een nieuwe stal met veel ruimte en comfort bieden ze hun melkkoeien een optimale omgeving om te presteren. Door te blijven fokken op Inet verwachten ze de efficiëntie van de productie verder te kunnen verhogen.

Ze zijn inmiddels beiden de vijftig gepasseerd en hebben nog geen zicht op opvolging. Toch staat op het erf van Gerard en Geertje Heuthorst uit Doetinchem een fraaie nieuwe stal die de mogelijkheid biedt om de komende jaren te groeien van de huidige 110 naar 180 koeien. 'We hebben nog veel plezier in het boeren en niets meer ondernemen is voor ons geen optie. Dat geeft geen voldoening', motiveert Gerard de beslissing om het bedrijf te blijven ontwikkelen. 'We wilden makkelijker kunnen werken en een nieuwe stal en melkstal bouwen was daarvoor een belangrijke

voorwaarde. Om deze investering te kunnen dragen moeten we meer koeien gaan melken en met tachtig hectare grond in gebruik is er ook nog ruimte om te groeien.'

INZICHT

Persistente producentes blijven

De opzet met vier rijen boxen en twee voergangen (0+4+0) maakte de bouwkosten voor de nieuwe stal van de Gelderse veehouders weliswaar hoger dan bij een lay-out met een kleiner oppervlak aan voergang, maar dat weegt voor hen niet op tegen het betere over-

zicht en het voordeel dat alle koeien tegelijk aan het voerhek kunnen vreten. De keuzes die ze maakten bij de nieuwbouw tekent de gedrevenheid van de koeienboeren. Ze willen het beste uit hun dieren halen en zijn niet terughoudend om te investeren als dit de prestaties van hun vee ten goede komt. 'Grond is in Nederland te duur om een lage productie te accepteren', geeft Gerard aan. 'Dat betekent voor ons dat we streven naar een hoge melkproductie per koe. Tegelijkertijd willen we de koeien gezond houden bij een lager gebruik van antibiotica. Dat lukt beter als

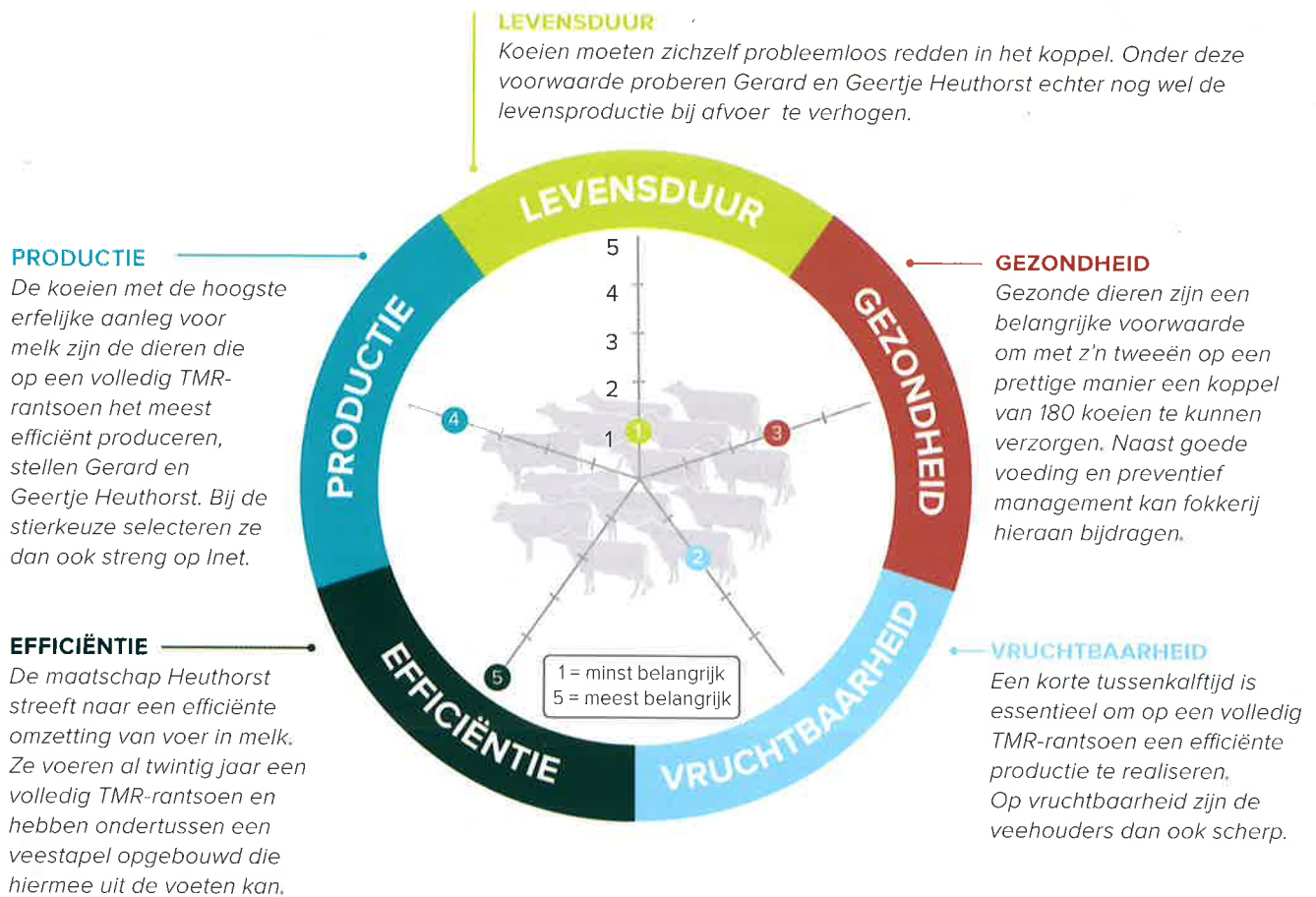
Veehouder: Gerard (55) en Geertje (52) Heuthorst hebben in maatschap een melkveehouderij in Doetinchem. Met wat losse hulp en een loonwerker voor het landwerk zetten ze het werk samen rond.

Veestapel: De veestapel bestaat uit 110 melk- en kalfkoeien die tekenen voor een rollend jaargemiddelde van 10.000 liter melk met 4,25% vet en 3,50% eiwit. Daarnaast is een koppel van 110 stuks jongvee in opfok.

Bedrijfsgebouwen: De maatschap nam begin dit jaar een nieuwe 0+4+0 stal in gebruik met 165 diepstrooiselboxen en een 2 x 14 zij-aan-zijmelstal met rapid exit. De dieren lopen op een Groene Vlag-roostervloer met kleppen.

WELKE THEMA'S ZIJN HET MEEST BELANGRIJK VOOR HET VEESTAPELMANAGEMENT VAN MAATSCHAP HEUTHORST?

we de dieren veel ruimte, licht en lucht kunnen bieden. Voor ons was het dan ook niet de vraag of we nieuw zouden gaan bouwen maar wannéer we nieuw zouden gaan bouwen.'

Al twintig jaar voeren de veehouders een compleet TMR-rantsoen en ook in de nieuwe stal zijn geen krachtvoerstations te vinden. De veestapel is inmiddels volledig aangepast aan het voersysteem dat best wat van de koeien vraagt, met name in de eerste zestig dagen van de lactatie. Hoge piekproducties komen op het bedrijf dan ook niet voor. Maar de koeien geven wel goed door. 'Bij de omschakeling naar volledig gemengd voeren vielen de "krachtvoerkoeien" door de mand', herinnert Gerard zich. 'De persistente producentes met een hoge capaciteit om voer op te nemen bleven lopen.'

Plan

Tussenkalftijd succesfactor

Vanuit de eigen aanfok willen Gerard en Geertje Heuthorst de komende jaren groeien naar een 180-tal koeien en een totale melkproductie van 1,8 miljoen liter

melk. Dan is de mest- en melkproductie op het bedrijf in evenwicht met de tachtig hectare grond die de ondernemers in gebruik hebben. Dit jaar al kalft er een vijftigtal vaarzen af en kan een grote stap worden gezet.

'Indexen werken', is een stelling die Gerard en Geertje met verve uitdragen. De veehouders hebben altijd gefokt op Inet en zien dat terug in een veestapel die de potentie heeft om gemakkelijk veel melk te produceren. Een hoge genetische aanleg is in de visie van de maatschap een belangrijke voorwaarde om op een volledig TMR-rantsoen een efficiënte voeromzetting te realiseren. Nu schommelt de voerefficiëntie, afhankelijk van het gemiddelde lactatiestadium van de veestapel, tussen de 1,42 en 1,45. De uitdaging is om dit kengetal – dat steeds meer waarde krijgt naarmate de bedrijfsvoering intensiever wordt – verder aan te scherpen.

Een tweede belangrijke succesfactor voor het realiseren van een hoge voerefficiëntie is een korte tussenkalftijd. De vruchtbaarheid van de dieren heeft dan ook de volle aandacht van de veehou-

ders. Sinds de koeien in de nieuwe stal lopen, dragen ze een transponder aan de nek die onder andere activiteit registreert. Vaak zijn de koeienboeren de techniek al voor. De tussenkalftijd is 390 dagen en Geertje, die zelf insemineert, realiseert een inseminatiegetal van 1,8 bij de koeien en 1,4 bij de pinken.

Verbeter

Meer melk, hogere efficiëntie

Inet blijft, naast NVI, voor Gerard en Geertje Heuthorst ook de komende jaren een belangrijke index bij het selecteren van stieren. 'De inhaalslag die CRV in het fokprogramma heeft gemaakt voor gezondheidskenmerken was hard nodig. We nemen uier- en klauwgezondheid en dochtervruchtbaarheid zeker mee bij de stierkeuze. Stieren die op deze kenmerken ondergemiddeld scoren, gebruiken we niet. Als we met z'n tweeën 180 koeien willen blijven melken, kunnen we ons niet te veel trammelant veroorloven. Maar we moeten niet doorslaan en oppassen dat we de melk erbij houden', zo formuleert Gerard de fokkerijvisie. Voor de stieren die ze in-

	CRV	VEEHOUDER
EFFICIËNTIE	– FokkerijData Plus	
PRODUCTIE	– Stieren met minstens 300 Inet en 900 liter melk	
GEZONDHEID	– Digiklauw – Stieren met minimaal 102 voor gezondheidskenmerken	– Elke negen maanden koppel bekappen – Maandelijks bezoek dierenarts – Hoge gezondheidsstatus – Transponders met onder andere vreetmonitoring

Koeliefhebbers Gerard en Geertje Heuthorst willen uit hun koeien halen wat erin zit. CRV ondersteunt hen met genetica en informatieproducten

zetten, leggen ze de lat hoog: minstens 300 NVI en 300 Inet (op de oude basis, red.). Alleen de allerhoogste InSire Topstieren en InSire-teststieren voldoen aan deze eisen.

De veehouders zijn deelnemer aan FokkerijData Plus waarmee ze voor een aantrekkelijk tarief genomicsfokwaarden krijgen bij al hun vee. 'Zo kunnen we nu ook bij het jongvee gericht paringen

maken om zwakke punten te verbeteren', geeft Gerard aan.

Nu nog is op het bedrijf een relatief groot koppel jongvee aanwezig om uitbreiding van de melkveestapel vanuit de eigen aanfok te kunnen realiseren. Als er ruimte ontstaat om minder jongvee op te fokken krijgt FokkerijData Plus nog meer waarde. De genetische potentie van de kalfjes is al op jonge

leeftijd bekend waardoor gericht kan worden geselecteerd.

Een nog grotere slag kan worden gemaakt door de koeien met de laagste indexen uit te sluiten voor de fokkerij door ze te insemineren met sperma van vleesstieren. Ook dit draagt in de visie van de maatschap Heuthorst bij aan een verhoging van de efficiëntie van de omzetting van voer in melk.

In overleg met CRV-vertegenwoordiger Wim Luiten selecteert Gerard Heuthorst alleen de allerhoogste InSire-stieren

